Ner 59.

ŚRODA. 9 Grudnia 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Obwieszczenie Z powodu nowego z Dyrekcją Poczt zawartego, a przez Kommissją Rządową Spraw Wewnętrznych i Policji zatwierdzonego układu, Wydawcy odpowiedzialni Gazety Codziennej uwiadomiają, iż cena jéj na rok przyszły o dwa złote rocznie podwyższoną została dla Prenumeratorów odbierających ją przez pocztę. Tak więc Prenumerata na rok przyszły z pocztą kosztować będzie rocznie Złp: 52, półrocznie 25, kwartalnie 13. Prenumerata w Warszawie jak dotąd rocznie 40, półrocznie 20, kwartalnie 10 Złotych. -- Przy kończącym się Kwartale, upraszamy Prenumeratorów ażeby wcześnie zgłosić się raczyli.

z Berlina dnia 30 Listopada.

W Gazecie Haudego i Spenera czytamy co następuje:

„ Jesteśmy umocowani do ogłoszenia niżéj umieszczonych pism Urzędowych".

PROTOCOLLE.

Signé à Aix-la-Chapelle, le 15 Novembre 1818, par les Pléponitentiares des cours d'Autriche, de France, de la Grand-Bretagne, de Prusse et de Russie.

Les Ministres d'Autriche, de France, de la Grande-Bretagne, de Prussse et de Russie, à la suite de l'échange des ratifications de la convention signée le 9 octobre, rélativement à l'évacuation du territoire français par les troupes étrangêres, et après s'être addressé, de part et d'autre, les notes ci-jointes en copie, se sont réunis en conférence, pour prendre en considération les rapports qui, dans l'état actuel des choses, doivent s'établir entre la France et les Puissances co-signataires du traité de paix du 20 Novembre 1818, rapports qui, en assurant à la France la place qui lui appartient dans le système de l'Europe, la lieront étroitement aux vues pacifiques et bienveillantes que partagent tous les Souverains, et consolideront ainsi la tranquilité générale.

Après avoir mûrement approfondi les principes conservateurs des grands intérêts qui constituent l'ordre de choses rétabli en Europe, sous les auspices de la Providence divine, moyennant le traité de Paris du 30 Mai 1814, le recès de Vienne, et le traité

PROTOKÓŁ

Podpisany w Akwisgranie 15 Listopada 1818 roku przez Pełnomocników Dworów Austrji, Francji, Wielkiej Brytanji, Prusś i Rossji.

Ministrowie Austrji, Francji, Wielkiéj Brytanji, Pruss i Rossji, po nastąpionéj wymianie ratyfikacji umowy d. 9 Października zawartéj, tyczącéj się wyjścia wojsk obcych z terrytorjum Francuskiego, podawszy sobie na wzajem tu w kopji przyłączone Noty, zebrali się na Konferencje, w celu rozpoznania jakie stosunki, w teraźniejszym stanie rzeczy, ustanowić się mają między Francją i Mocarstwami, które wspólnie podpisały traktat pokoju dnia 20 Listopada, stosunki, co zapewniając Francji należne jéj miejsce w rzędzie Państw Europy, ściśle przywiążą ją do zgodnych i dobroczynnych zamiarów Monarchów, i tym sposobem utrwalą spokojność powszechną.

Po dojrzałém zgłębieniu zasad na których polega utrzymanie porządku rzeczy pod tarczą Boskiej opatrzności wróconego Europie przez Traktat Paryski zawarty w d. 30 Maja 1814., przez reces Wiedeński i traktat zawarty w roku 1815., Dwory ni-

de paix de l'année 1815, les Cours signataires du présent acte ont unanimement reconnu et déclarent en conséquence:

1° Qu'elles sont fermement décidées à ne s'écarter, ni dans leurs rélations mutuelles, ni dans celles qui les lient aux autres états, du principe d'union intime qui a présidé jusqu'ici à leurs rapports et intérets communs, union dévenue plus forte et indissoluble par les liens de fraternité chrétienne que les Souverains ont formés en'treux.

2° Que cette union d'autant plus réelle et durable, qu'elle ne tient à aucun intérêt isolé, à aucune combinaison momentanée, ne peut avoir pour objet que le maintien de la paix générale, fondé sur le respect religieux pour les engagemens consignés dans les traités et pour la totalité des droits qui en dérivent.

3° Que la France, associée aux autres puissances par la restauration du pouvoir monarchique légitime et constitutionel, s'engage à concourir désormais au maintien et à l'affermissement d'un systême qui a donné la paix à l'Europe et qui peut seul en assurer la durée.

4° Que si, pour mieux atteindrre le but cidessus énoncé, les Puissances qui ont concouru au présent acte, jugeaient nécessaire d'établir des réunions particulières, soit entre les augustes Souverains eux-mêmes, soit entre leurs Ministres et Plénipotentiaires respectifs, pour y traiter en commun de leurs propres intérêts, en tant qu'ils se rapportent à l'objet de leurs délibérations actuelles, l'époque et l'endroit de ces réunions seront, chaque fois préalablement arrêtés, au moyen des communications diplomatiques et que, dans les cas où ces réunions auraient pour objet des affaires spécialement liées aux intérêts des autres états de l'Europe, elles n'auront lieu qu'à la suite d'une invitation formelle de la part de ceux de ces états, que les dites affaires concerneraient, et sous la réserve expresse de leur droit d'y participer directement, ou par leurs plénipotentiaires.

5° Que les résolutions consignées au présent acte seront portées à la connaissance de toutes les Cours européennes, par la déclaration cijointe, laquelle sera considerée comme sanctionnée par le protocole et en faisant partie.

Fait quintuple et réciproquement échangé en original, entre les cabinets signataires.

A Aix-la-Chapelle le 15 Novembre 1818

(Signé) *Metternich.*
Richelieu.
Castlereagh. *Wellington.*
Hardenberg. *Bernstorff.*
Nesselrode. *Capodistrias.*

niejszy Akt podpisujące jednomyślnie uznały, i w skutku tego ogłaszają:

1° Iż stale postanowiły, ani w stosunkach łączących je z sobą wzajemnie, ani w stosunkach łączących je z innemi Państwami, nie oddalać się nigdy od zasady ścisłej jedności dotąd przewodniczącej wspólnym ich interesom, jedności która stała się silniejszą i bardziej jeszcze nierozerwaną od chwili, jak Monarchowie związali się węzłem Chrześcijańskiego braterstwa.

2° Iż téj jedności; tym istotniejszej i trwalszej, że nie przywięzuje się do niej żaden odosobniony interes, żadna przemijająca kombinacja; jedynym może być przedmiotem utrzymanie powszechnego pokoju, wspartego na religijném uszanowaniu dla zobowiązań Traktatami przyjętych, i dla wszystkich praw z tychże Traktatów wypływających.

3° Iż Francja skojarzywszy się z innemi Mocarstwami, przez przywrócenie władzy monarchicznej, prawej i konstytucyjnej przyjmuje na siebie powinność przykładać się wspólnie do utrzymania i ustalenia systematu który dał pokój Europie, i sam tylko jest w stanie zapewnić jego trwałość.

4° Iż jeśli, dla dopięcia wyżéj wyrażonego celu, Mocarstwa do niniejszego Aktu wchodzące, uznają rzeczą potrzebną, ażeby albo N. N. Monarchowie Sami, albo ich Ministrowie i Pełnomocnicy, zebrali się na osobne narady, dla traktowania wspólnie nad własnemi interesami, o ile te dotyczą teraźniejszych układów; czas i miejscé podobnych narad, wpierwéj oznaczoném zostanie drogą kommunikacji dyplomatycznych, i że w przypadku, gdyby tych narad przedmiotem miały być sprawy szczególniejszy wpływ mające na interes innych Państw Europy; na ówczas te narady będą mogły mieć miejsce dopiero w skutku formalnego wezwania ze strony państw których te sprawy obchodzić będą, i to z wyraźnem zastrzeżeniem uczestnictwa albo bezpośredniego, albo przez Pełnomocników.

5° Iż uchwały zawarte w niniejszym Akcie podane zostaną do wiadomości wszystkich Dworów Europejskich przez przyłączoną tu deklarację, która uważaną będzie jakoby sankcjonowana przez tenże protokuł i jakoby włącznie należąca do niego.

Akt niniejszy na pięć rąk przepisany i zobopólnie w oryginale wymienionym został przez podpisujące go Gabinety.

Dan w Akwisgranie 15 Listopada 1818.

(podpisano) *Metternich.*
Richelieu.
Castlereagh. *Wellington.*
Hardenberg. *Bernstorff.*
Nesselrode. *Capodistrias.*

Copie de la Note.

Adressée à Mr. le Duc de Richelieu par les Plénipotentiaires des cour d'Autriche, de Grande-Bretagne, de Prusse et de Russie, le 4 Novembre 1818.

Les Soussignées, Ministres des cabinets d'Autriche, de la Grande-Bretagne, de Prusse et de Russie, ont reçu ordre de leurs augustes maitres d'adresser à Son Excellence Monsieur le Duc de Richelieu la communication suivante:

Appelés, par l'article 5 du traité du 20 Novembre 1815 à examiner, de concert avec S. M. le Roi de France, si l'occupation militaire d'une partie du territoire français, arrêtée par ledit traite, pouvait cesser à la fin de la troisième année, ou devait se prolonger jusqu'à la fin de la cinquième, LL. MM. l'Empereur d'Autriche, le Roi de Prusse et l'Empereur de toutes les Russies, se sont rendus à Aix-la-Chapelle, et ont chargé leurs Ministres de s'y rénnir en conférence avec les Plénipotentiaires, de Leurs Majestés, le Roi de France et le Roi de la Grande-Bretagne, afin de procéder à l'examen de cette question importante.

L'attention des Ministres et Plénipotentiaires a du se fixer, avant tout, dans cet examen, sur l'état intérieur de la France; elle a du porter également sur l'exécution des engagemens conctractés par le Gouvernement français, envers les puissances cosignataires du traité du 20 Novembre 1815.

L'état intérieur de la France ayant été, depuis longtems, le sujet des méditations des cabinets; et les Plénipotentiaires réunis à Aix-la-Chapelle s'étant mutuellement communiqué les opinions qu'ils s'étaient formés à cet égard, les augustes Souverains, après les avoir pesées dans leur sagesse, ont reconnu avec satisfaction, que l'ordre de choses heureusement établi en France, par la restauration de la monarchie légitime et constitutionelle, et le succés qui a couronné jusqu'ici les soins paternels de Sa Majesté Très-Chrétienne, justifient pleinement l'espoir d'un affermissement progressif de cet ordre de choses, si essentiel pour le repos et la prospérité de la France, et si étroitement lié à tous les grands intérêts de l'Europe.

Quand à l'exécution des engagemens, les communications que, dès l'ouverture des conférences, Mr. le Plénipotentiaire de Sa Majesté Très-Chrétienne a adresées à ceux des autres Puissances, n'ont laissé aucun doute sur cette question, en prouvant que le Gouvernement français à rempli avec l'éxactitude la plus scrupuleuse et la plus honorable, toutes les clauses des traités et conventions du 20 Novembre, et en proposant pour celles de ces clauses, dont l'accomplis-

Kopja Noty.

Wręczonéj Xięciu Richelieu przez Pełnomocników Dworów Austrji, Wielkiéj Brytanji, Pruss i Rossji dnia 4 Listopada 1818.

Niżéj podpisani Ministrowie Gabinetów Austrji, Wielkiéj Brytanji, Pruss i Rossji, otrzymali od NN. Monarchów Swoich rozkaz udzielenia Xięciu Richelieu co następuje:

Artykułem 5tym Traktatu z dnia 20 Listopada 1818 wezwani do wspólnego rozważenia razem z Królem Francuskim: czyli wojskowe zajęcie części territorium francuskiego tymże traktatem uchwalone ustać może z końcem trzeciego roku, albo czy do pięciu lat powinno być przedłużonem; N. Cesarz Austrji, N. Król Pruski i N. Cesarz Wszech Rossji, udali się do Akwisgranu, i zlecili Ministrom zebrać się tam na naradę z Pełnomocnikami N. Króla Francuskiego i N. Króla Wielkiéj Brytanji, w celu przystąpienia do rozważania nad pytaniem tak ważném.

Przy têm rozważaniu, baczność Ministrów i Pełnomocników powinna była zwrócić się naprzód na wewnętrzny stan Francji; niemniéj powinna była zastanowić się, czyli wypełnionemi zostały przez Rząd Francuski przyjęte zobowiązania względem Mocarstw które wspólnie podpisały traktat 20 Listopada 1815 r.

Gdy od dawnego czasu, stan wewnętrzny Francji był szczególnym przedmiotem ciągłéj rozwagi Gabinetów, i gdy Pełnomocnicy zebrani w Akwisgranie wzajemnie udzielili sobie opinji, którą powzięli w téj mierze; N.N. Monarchowie zważywszy je w mądrości swojéj, z radością uznali, iż porządek rzeczy szczęśliwie ustalający się we Francji przywróceniem prawéj i konstytucyjnéj Monarchji, i pomyślny skutek, który uwieńczył ojcowskie starania K. Jmci Chrześcjańskiego zupełnie usprawiedliwia nadzieję, iż ten porządek rzeczy, tak istotnie potrzebny do spokojności i pomyślności Francji, i tak ściśle złączony z wielkiemi interessami Europy, coraz bardziéj utrwalać się będzie.

Co się tycze wykonania zobowiązań: z przełożeń przez Pełnomocnika Króla Jmci Chrześciańskiego zaraz przy otwarciu narad podanych, nie pozostało żadnéj wątpliwości, iż Rząd Francuski z skrupulatną i chlubną dokładnością dopełnił wszystkich warunków Traktatów i Konwencji zawartych w d. 20 Listopada, tym więcéj, gdy Pełnomocnik Francuski podał zadowolniający wszystkie kontraktujące strony, projekt ugody względem tych zobowiązań, których wypełnienie

sement était réservé à des époques plus éloignées, des arrangemens satisfaisans pour toutes les parties contractantes.

Tels étant les résultats de l'examen de ces graves questions, Leurs Majestés Impériales et Royales se sont félicitées de n'avoir plus qu'a écouter ces sentimens et ces voeux personnels, qui les portaient à mettre un terme à une mesure que des circonstances funestes et la nécessité de pourvoir à leur propre sûreté et à celle de l'Europe avaient seules pu leur dicter.

Dès-lors, les augustes Souverains se sont décidés à faire cesser l'occupation militaire du territoire français, et la convention du 9 octobre a sanctionné cette résolution. Ils regardent cet acte solennel comme le complément de la paix générale.

Considérant maintenant comme le premier de leurs devoirs, celui de conserver à leurs peuples les bienfaite que cette paix leur assure, et de maintenir dans leur intégrité les transactions qui l'ont fondée et consolidée, Leurs Majestés Impériales et Royales se flattent, que Sa Majesté Très-Chrétienne, animée des mêmes sentimens, accueillera, avec l'intérêt qu'Elle attache à tout ce qui tend au bien de l'humanité et à la gloire et à la prospérité de son pays, la proposition que Leurs Majestas Impériales et Royales lui adressent d'unir dorénavant ses conseils et ses efforts à ceux qu'Elles ne cesseront de vouer à l'accomplissement d'une oeuvre aussi salutaire.

Les Soussignés, chargés de prier Monsieur le Duc de Richelieu de porter ce voeu de leurs augustes Souverains à la connaissance du Roi son maître, invitent en même-tems Son Excellence à prendre part à leurs délibérations présentes et futures, consacrées au maintien de la paix, des traités sur lesquels elle repose, des droits et des rapports mutuels établis ou confirmés par ces traités et reconnus par toutes les Puissances européennes.

En transmettant à Monsieur le Duc de Richelieu cette preuve solennelle de la confiance que leurs augustes Souverains ont placée dans la sagesse du Roi de France et dans la loyauté de la nation française, les Soussignés ont l'ordre d'y ajouter l'expression de l'attachement inaltérable que Leurs Majestés Impériales et Royales professent envers la personne de Sa Majesté Très-Chrétienne et sa famille, et de la part sincère qu'Elles ne cessent de prendre au repos et au bonheur de son royaume.

Ils ont l'honneur d'offrir en même-tems à Monsieur le Duc de Richelieu l'assurance de leur considération toute particulière. —

Aix-la-Chapelle, le 4 Novembre 1818.

do późniejszego czasu zachowaném zostało.

Gdy taki wyniknął skutek z rozpoznania tak ważnych zapytań, N. N. Monarchowie powinszowali sobie, iż mogą już usłuchać głosu osobistych uczuć i życzeń Swoich, które Ich skłaniały do położenia końca środkowi jaki Im jedynie wskazać mogły okoliczności nieszczęśliwe, i konieczność zaradzenia własnemu i Europy bezpieczeństwu.

Odtąd postanowili Monarchowie znieść wojskowe zajęcie kraju Francuskiego; to postanowienie zatwierdzili konwencją w dniu 9 Października zawartą. Uważają ten akt uroczysty za uzupełnienie powszechnego pokoju.

Gdy teraz zachować dobrodziejstwa ludom, które im ten pokój zapewnia, i utrzymać w całości umowy, przez które stanął i ustalił się, N.N. Monarchowie za najpierwszy poczytują obowiązek; przeto pochlebiają sobie iż N. Król JM Chrześcjański, przejęty temiż uczuciami, z troskliwością, jaką przywiązuje do wszystkiego co tylko zmierza do dobra ludzkości do chwały i szczęścia kraju swego, przyjmie propozycję którą podają NN. Monarchowie, aby odtąd rady i usiłowania Swoje, połączył z Ich usiłowaniami dla spełnienia tak zbawiennego dzieła.

Niżej podpisani odebrawszy zlecenie do upraszania Xcia Richelieu ażeby o tém życzeniu Ich N. N. Monarchów uwiadomił Króla Pana Swego, wzywają go oraz, ażeby był uczestnikiem teraźniejszych i przyszłych ich narad, których celem będzie utrzymanie pokoju, traktatów na których się ten pokój opiera, praw i stosunków wzajemnych, ustanowionych lub zatwierdzonych temiż traktatami a od wszystkich Mocarstw Europejskich uznanych.

Przesyłając Xciu Richelieu ten uroczysty dowód zaufania N. Monarchów położonego w mądrości Króla i w rzetelności narodu francuskiego; niżej podpisani mają rozkaz załączyć wyrazy niezmiennego przywiązania z jakiém N. N. Monarchowie są dla Króla Jmci Chrześcjańskiego i całej rodziny Jego, tudzież oświadczenie szczerego interesowania się do spokojności i szczęścia Państwa Jego

Przy tém mają zaszczyt wynurzyć Xciu Richelieu zapewnienie szczególnego poważania.

Dan w Akwisgranie dnia 4 Listopada 1818.

(Signé). *Metternich. Castlereagh. Wellington. Hardenberg. Bernstorff. Nesse[illegible] Capodistrias.*

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kicinski F. Morawski